

periment blev sendt af sted til Danmark fra Grønland, er, hvornår det eksperiment er regnet for at være afsluttet. Statsministeren tilkendegiver i sit skriftlige svar på § 20-spørgsmål nr. S 1133 stillet af undertegnede, at det er et afsluttet kapitel, hvilket jeg ikke mener er et tilstrækkeligt svar.

Det er sørgeligt at se, hvordan en statsminister endnu en gang løber fra ansvaret som statsminister ved ikke i det mindste at fremkomme med en undskyldning til de udsatte og deres pårørende.

Skal man som statsminister ikke have ansvaret for det, der er foregået og foregår i det rige, man nu en gang er valgt til at lede, og er det ikke en skik, at man som statsminister undskylder, når man erkender, at der er begået fejl gennem tiden? Og så kan man jo stille sig det spørgsmål: Er det fortid? Der er den dag i dag nogle voksne mennesker, som dengang blev sendt til Danmark, og som til stadighed har psykiske mén fra hændelsen. Er det så et afsluttet kapitel, når nogle af disse 22 børn har pådraget sig psykiske mén som konsekvens af det, der skete dengang?

Jeg mener absolut ikke, det er et afsluttet kapitel for dem, der har mén efter eksperimentet, som skulle være gjort i den bedste mening. Jeg mener heller ikke, at man i form af økonomisk erstatning kan kompensere for den svie og smerte, som disse mennesker har været udsat for før, under og efter eksperimentet, for man kan ikke gøre det op i penge. Derfor bør man være åben over for at give kompensation i form af en undskyldning, og til dem, der måtte føle behov for det, give mulighed for psykolog- eller terapihjælp samt dækning af udgifterne hertil.

Til slut vil jeg takke statsministeren, fordi han nævnte det udredningsarbejde, der skal danne grundlag for en planlægning og prioritering af reoveringsopgaverne i Grønland, som regeringen og landsstyret har fået etableret. Men det er dog sørgeligt at høre så lidt om rigsfællesskabet, på trods af at der i år har været flere ministre på besøg i Grønland, selv om statsministeren i sin redegørelse nævnte, at der var etableret rigsmøder mellem Grønlands landsstyreformand, Færøernes lagmand og statsministeren selv.

Óli Breckmann (KF):
Hr. formand!

Det er den første åbningsdebat siden den fæmøse 6. oktober 1992, som for Færøernes vedkommende kan foregå på nogenlunde normale vilkår, og det er en lettelse.

Uden at drage danske historiske paralleller fristes man til at se tilbage på den forløbne tid som en slags 6 onde år. Det kapitel er nu glædeligt og heldigvis slut, og vi er på Færøerne i gang med at drage de politiske konsekvenser af det, vi lærte af egne fejl og af den hårde danske håndtering af vor elendighed dengang.

I sin åbningstale gentog statsministeren noget af det, han slog fast flere gange under Færøbesøget i september i år. Essensen var, at vi med 10. juni-aftalen har fået løst de sidste udeståender mellem Færøernes landsstyre og regeringen i forbindelse med den økonomiske krise, herunder den færøske banksag. Nu kan vi så begynde at se fremad.

Dernæst at Færøernes landsstyre over for regeringen har tilkendegivet, at det vil drøfte et nyt grundlag for de bilaterale relationer mellem Danmark og Færøerne, når landsstyret er parat hertil. Debatten om fremtidige færøsk-danske relationer må først og fremmest finde sted på Færøerne.

Meget væsentligt gentog statsministeren i sin tale regeringens holdning om, at de økonomiske relationer må ses i sammenhæng med, hvor langt færingerne vil gå i ønsket om selvstændighed. Men ét punkt af betydning for udfaldet af kommende forhandlinger undlod statsministeren dog at nævne i talen, nemlig det gentagne gode råd til færingerne, at enhver ny aftale som erstatning for hjemmestyreordningen bør støttes af det bredeste mulige flertal i Lagtinget og efterfølgende ved en folkeafstemning.

Hvor stort et flertal statsministeren finder tilstrækkeligt ved den folkeafstemning, undlod han dog at fastslå under besøget på Færøerne. Man kan være drilsk og spørge, om f.eks. 51 pct. for forslaget om en ny styrelsesordning og 49 pct. imod er tilstrækkeligt til, at man fra dansk side kan acceptere folkeafstemningens resultat. Det ville vel være nok under en dansk folkeafstemning om EU. Eller om statsministeren gav et vink med en vognstang til landsstyret om at lave så bredt et forlig i Lagtinget, at det færøske Socialdemokrati kan være med. Men så får man en nyordning, som ligger inden for det nuværende rigsfællesskab, og dermed går man stik imod landsstyrets hensigt om at finde en aftale mellem to ligeværdige partnere i et statsfællesskab hver for sig.